

Home>Family matters & inheritance>Parental responsibility - child custody and contact rights

Γονική μέριμνα - επιμέλεια των παιδιών και δικαίωμα επικοινωνίας

Ως γονική μέριμνα νοείται το σύνολο των δικαιωμάτων και των καθηκόντων έναντι του προσώπου και της περιουσίας του παιδιού. Αυτή η έννοια της γονικής μέριμνας διαφέρει μεταξύ των κρατών μελών, ωστόσο συνήθως καλύπτει την επιμέλεια και το δικαίωμα επικοινωνίας. Αν είστε διεθνές ζευγάρι με ένα ή περισσότερα παιδιά και χωρίζετε, θα πρέπει να συμφωνήσετε σχετικά με τις ρυθμίσεις για την επιμέλεια των παιδιών αυτών.

Από πού να ξεκινήσετε;**Τι είναι το δικαίωμα επικοινωνίας; Τι είναι η επιμέλεια;**

Όσο οι γονείς ζουν μαζί, συνήθως ασκούν από κοινού την επιμέλεια των παιδιών τους. Ωστόσο, σε περίπτωση διαζυγίου ή χωρισμού τους, οι γονείς πρέπει να αποφασίσουν πώς θα ασκείται η ευθύνη αυτή στο μέλλον.

Οι γονείς μπορούν να αποφασίσουν ότι το παιδί θα ζει εναλλάξ και με τους δύο γονείς ή ότι θα ζει μόνο με τον ένα γονέα. Στην τελευταία περίπτωση, ο άλλος γονέας έχει συνήθως το δικαίωμα να επισκέπτεται και να επικοινωνεί με το παιδί σε ορισμένες καθορισμένες χρονικές στιγμές.

Η επιμέλεια καλύπτει επίσης άλλα δικαιώματα και καθήκοντα που συνδέονται με την εκπαίδευση και τη φροντίδα του παιδιού, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος μέριμνας για το παιδί και διοίκησης της περιουσίας του. Συνήθως οι γονείς έχουν τη γονική μέριμνα του παιδιού, αλλά υπάρχουν περιπτώσεις στις οποίες η γονική μέριμνα μπορεί να ανατεθεί σε ίδρυμα υπό του οποίου τη φροντίδα έχει τεθεί το παιδί.

Ποιος αποφασίζει για την επιμέλεια και το δικαίωμα επικοινωνίας;

Οι γονείς μπορούν να ρυθμίζουν τα θέματα αυτά με κοινή συμφωνία τους. Αν οι γονείς δεν είναι σε θέση να καταλήξουν σε συμφωνία, μπορούν σε ζητήσουν τη βοήθεια διαμεσολαβητή ή δικηγόρου. Για να βρείτε διαμεσολαβητή, μπορείτε να επισκεφθείτε τον σύνδεσμο στο κάτω μέρος αυτής της σελίδας.

Αν και πάλι οι γονείς δεν είναι σε θέση να καταλήξουν σε συμφωνία, θα πρέπει ενδεχομένως να προσφύγουν στα δικαστήρια. Το δικαστήριο μπορεί να αποφασίσει είτε ότι η επιμέλεια του παιδιού ή των παιδιών θα ασκείται και από τους δύο γονείς (κοινή επιμέλεια) είτε ότι η επιμέλεια θα ασκείται από έναν από τους γονείς (αποκλειστική επιμέλεια). Στην περίπτωση που μόνο ο ένας γονέας ασκεί την επιμέλεια, το δικαστήριο μπορεί να αποφασίσει σχετικά με το δικαίωμα επικοινωνίας του άλλου γονέα.

Στην περίπτωση των διεθνών ζευγαριών, οι κανόνες της ΕΕ καθορίζουν ποια δικαστήρια είναι αρμόδια να επιληφθούν της υπόθεσης. Για να βρείτε τα αρμόδια δικαστήρια, μπορείτε να επισκεφθείτε τον σύνδεσμο στο κάτω μέρος αυτής της σελίδας.

Κύριος στόχος των κοινών κανόνων της ΕΕ είναι να αποφευχθεί το ενδεχόμενο να προσφύγουν στα δικαστήρια και οι δύο γονείς, ο καθένας σε δικαστήριο της χώρας του, και να εκδοθούν δύο αποφάσεις για την ίδια υπόθεση. Ο κανόνας είναι ότι αρμόδια δικαστήρια για τα θέματα που αφορούν τη γονική μέριμνα, την επιμέλεια και το δικαίωμα επικοινωνίας είναι τα δικαστήρια της χώρας στην οποία το παιδί έχει τη συνήθη διαμονή του.

Η απόφαση του δικαστηρίου θα είναι εκτελεστή σε άλλη χώρα της ΕΕ;

Ένας μηχανισμός για την αναγνώριση και εκτέλεση των αποφάσεων διασφαλίζει ότι η απόφαση του δικαστηρίου θα είναι εφαρμόσιμη στις άλλες χώρες της ΕΕ μετά την έκδοση ενός πιστοποιητικού από το αρμόδιο δικαστήριο της ΕΕ. Ο μηχανισμός αυτός διευκολύνει τα πρόσωπα ή τους φορείς που ασκούν τη γονική μέριμνα στην άσκηση των δικαιωμάτων τους.

Για τις διαδικασίες γονικής μέριμνας που κινήθηκαν την ή μετά την 1η Αυγούστου 2022 δεν απαιτούνται ειδικές διαδικασίες προκειμένου η απόφαση που θα εκδοθεί να είναι εκτελεστή στα άλλα κράτη μέλη, με αποτέλεσμα να στηρίζεται έτσι η σχέση μεταξύ του παιδιού και των δύο γονέων. Κήρυξη της εκτελεστότητας ενδέχεται να εξακολουθεί να είναι αναγκαία για αποφάσεις που εκδόθηκαν σε διαδικασίες γονικής μέριμνας που κινήθηκαν πριν από την 1η Αυγούστου 2022.

Ποιοι κανόνες της ΕΕ εφαρμόζονται;

Οι κανόνες που διέπουν τις διασυνοριακές υποθέσεις μεταξύ παιδιών και των γονέων τους περιλαμβάνονται στον [κανονισμό \(ΕΕ\) 2019/1111 του Συμβουλίου \(τον επονομαζόμενο κανονισμό «Βρυξέλλες IIβ»\)](#), της 25ης Ιουνίου 2019, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε γαμικές διαφορές και διαφορές γονικής μέριμνας, και για τη διεθνή απαγωγή παιδιών. Ο κανονισμός αυτός αντικαθιστά τον [κανονισμό \(ΕΕ\) αριθ. 2201/2003 του Συμβουλίου \(τον επονομαζόμενο κανονισμό «Βρυξέλλες IIα»\)](#), ο οποίος, ωστόσο, εξακολουθεί να

εφαρμόζεται στις αγωγές που έχουν ασκηθεί πριν από την έναρξη εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) 2019/1111, δηλαδή πριν από την 1η Αυγούστου 2022. Οι κανόνες αυτοί εφαρμόζονται εξίσου σε όλα τα παιδιά, είτε έχουν γεννηθεί εντός γάμου είτε όχι. Ο κανονισμός Βρυξέλλες ΙΙβ αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο της δικαστικής συνεργασίας στην ΕΕ σε γαμικές διαφορές και διαφορές γονικής μέριμνας. Ο κανονισμός εφαρμόζεται σε όλες τις χώρες της ΕΕ εκτός από τη Δανία.

Ο πρακτικός οδηγός για την εφαρμογή του κανονισμού Βρυξέλλες ΙΙβ διατίθεται στην ακόλουθη σελίδα: [Εκδόσεις του ΕΔΔ](#)

Επιλέξτε τη σημαία της αντίστοιχης χώρας για να λάβετε λεπτομερείς πληροφορίες για τη χώρα αυτή.

Σχετικοί σύνδεσμοι

[Αναζήτηση διαμεσολαβητή](#)

[Αναζήτηση του αρμόδιου δικαστηρίου](#)

[Διαβάστε το φυλλάδιο](#)

[Τα ευάλωτα πρόσωπα](#)

[Εγχειρίδιο σχετικά με την ευρωπαϊκή νομοθεσία για τα δικαιώματα του παιδιού](#)

[Εργαλείο για τους επαγγελματίες: Διασυνωριακή αναγνώριση και εκτέλεση συμφωνιών που έχουν συναφθεί στο πλαίσιο οικογενειακών υποθέσεων που αφορούν παιδιά](#)

Τελευταία επικαιροποίηση: 14/06/2023

Για τη διαχείριση αυτής της ιστοσελίδας υπεύθυνη είναι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στην παρούσα σελίδα δεν απηχούν κατ' ανάγκη την επίσημη θέση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Επιτροπή δεν αναλαμβάνει καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Παρακαλείσθε να συμβουλευθείτε την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου σχετικά με το καθεστώς πνευματικής ιδιοκτησίας που διέπει τις σελίδες των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων.